

Leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD) kan ook uw zicht aantasten...

Lees de brochure en test uzelf!

Inleiding

- Leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD) is een aandoening die de ogen treft en, zonder behandeling, snel kan leiden tot verlies van het gezichtsvermogen.
- LMD is de meest voorkomende oorzaak van verlies van het gezichtsvermogen bij 60-plussers in de geïndustrialiseerde landen.^{1,2,3}
- In België lijden meer dan 30.000 personen aan LMD. Jaarlijks worden er 5.000 nieuwe gevallen gerapporteerd.
- Indien de aandoening niet behandeld wordt, zal de helft van deze mensen het gezichtsvermogen verliezen. Een aantal van hen zelfs binnen het jaar!
- **Bent u 60 of ouder ⁴, dan is het raadzaam informatie over deze ziekte in te winnen vooraleer het te laat is.**

Normaal zicht.

Vervormd zicht door LMD.

Zicht in een gevorderd stadium van LMD.

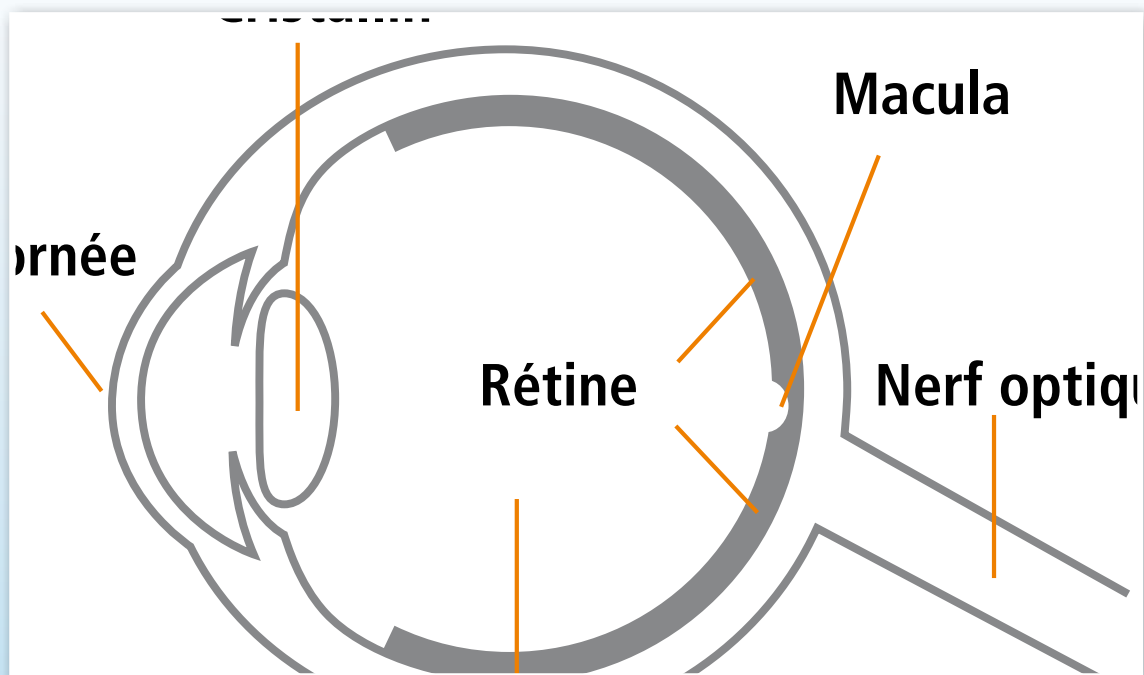
Wat is LMD?

LMD is een aandoening die een deel van het netvlies achter in het oog aantast (de macula). De macula zorgt ervoor dat u in het centrum van uw gezichtsveld scherp kunt zien, zodat u bij voorbeeld kunt lezen en gezichten herkennen.^{5,6,7}

Er bestaan twee vormen van maculadegeneratie, een «droge» en een «natte» vorm.

Bij droge LMD wordt een deel van de macula dunner en raakt deze beschadigd. Daardoor gaat het gezichtsvermogen langzaam maar geleidelijk achteruit.^{5,7}

Bij natte LMD groeien er nieuwe, zwakke bloedvaatjes achter het netvlies. Deze veroorzaken bloedingen en soms littekens.^{6,8} Natte LMD komt minder vaak voor, maar leidt vaker tot ernstig verlies van het centrale zicht in een gevorderd stadium.^{2,8} Natte LMD kan zich heel snel ontwikkelen^{2,6,8} maar gelukkig kan het gezichtsvermogen, indien de aandoening tijdig wordt gediagnosticeerd en behandeld, meestal behouden worden en bij sommige mensen zelfs verbeteren.

Het kan voorkomen dat sommige patiënten worden de ernstigere natte vorm van LMD ontwikkelen nadat zij eerst droge LMD hadden.⁵

Bovendien kan LMD zich eerst in één oog manifesteren zonder dat het opgemerkt wordt, omdat het andere, goede oog dit compenseert. Vaak wordt het probleem pas duidelijk wanneer ook in het tweede oog symptomen optreden.⁵ Het is dan soms te laat om het eerste oog te behandelen. Daarom is het voor 60-plussers zo belangrijk om jaarlijks een onderzoek van het netvlies door een oogarts te laten uitvoeren.⁹

**In geval van LMD kan uw
gezichtsbeperking uw dagelijkse
activiteiten belemmeren.**

Hoe beïnvloedt LMD het zicht?

LMD treedt geleidelijk op en is pijnloos. De aandoening veroorzaakt nooit totale blindheid of geheel zwart zien.⁵ Alhoewel LMD het centrale zicht kan aantasten, blijft bij de meeste mensen het nuttige omliggende gezichtsveld (het perifere zicht) bewaard.^{2,10}

De belangrijkste symptomen van LMD zijn:⁷

- Vervormingen, waarbij rechte lijnen golvend of gebogen lijken. De tegels in de badkamer kunnen bijvoorbeeld golvend en niet meer evenwijdig lijken;
- Problemen met lezen of andere activiteiten waarbij een scherp gezichtsvermogen vereist is;
- Moeite met het onderscheiden van gezichten;
- Donkere vlekken of leemtes in het centrum van het gezichtsveld;
- Behoefte aan meer licht, lichtschuwheid, verminderd gezichtsvermogen in het donker en slechte waarneming van kleuren.

Merkt u één van deze veranderingen,

Verminderde waarneming
van contrasten

Verminderde gezichtsscherpte

Vervorming van rechte lijnen

Centrale zwarte vlek

raadpleeg dan snel uw oogarts.

Hoe beïnvloedt LMD uw leven? ^{5,11}

Zonder behandeling kan LMD uw dagelijks leven sterk beïnvloeden. In ernstige gevallen die vaak een gevolg zijn van natte LMD, de snellere en agressievere vorm, kunt u uw onafhankelijkheid verliezen en bent u aangewezen op de hulp van vrienden, familieleden en verzorgers.

Voor een aantal patiënten met LMD zijn hobby's zoals lezen, tv-kijken, kruiswoordraadsels invullen, schilderen en fijne werkzaamheden zoals naaien, vrijwel onmogelijk. De gezichten van uw dierbaren kunt u niet meer herkennen.

U zult nooit helemaal blind worden of volledig zwart zien en bij de meeste mensen blijft het nuttige, omliggende gezichtsveld (het perifere zicht) intact.^{2,10}

Een vroege behandeling van LMD kan uw gezichtsvermogen redden of zelfs verbeteren.

Uw oogarts zal uw ogen zorgvuldig onderzoeken en de behandeling voorstellen die voor u het meest geschikt is.

LMD bemoeilijkt het lezen.

Lijdt u aan LMD? Doe de test! ¹²

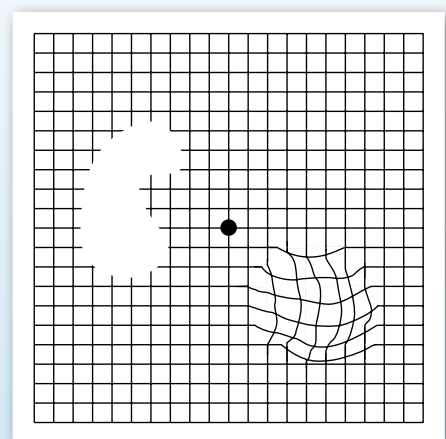
Het is heel belangrijk dat u uw gezichtsvermogen regelmatig controleert om de kwaliteit van uw centraal zicht te beoordelen en om snel eventuele veranderingen op te speuren. Met behulp van het Amsler rooster kunt u uw gezichtsvermogen snel en eenvoudig controleren op de eerste symptomen van LMD.

De test is heel eenvoudig:

- 1.** Houd uw bril op indien u er één draagt, of houd uw contacten in. Bedek één oog. Houd het rooster op een comfortabele leesafstand, ongeveer 30-35 cm.
- 2.** Kijk naar de stip in het midden van het rooster en blijf ernaar kijken.
- 3.** Met uw oog op de stip gericht, controleert u hoe de lijnen eromheen verlopen. Zijn ze recht of golvend? Hebben alle vierkantjes dezelfde afmetingen of zijn ze wazig of misvormd?
- 4.** In dat geval is het mogelijk dat u symptomen hebt van LMD. Raadpleeg snel uw oogarts.
- 5.** Test beide ogen apart.

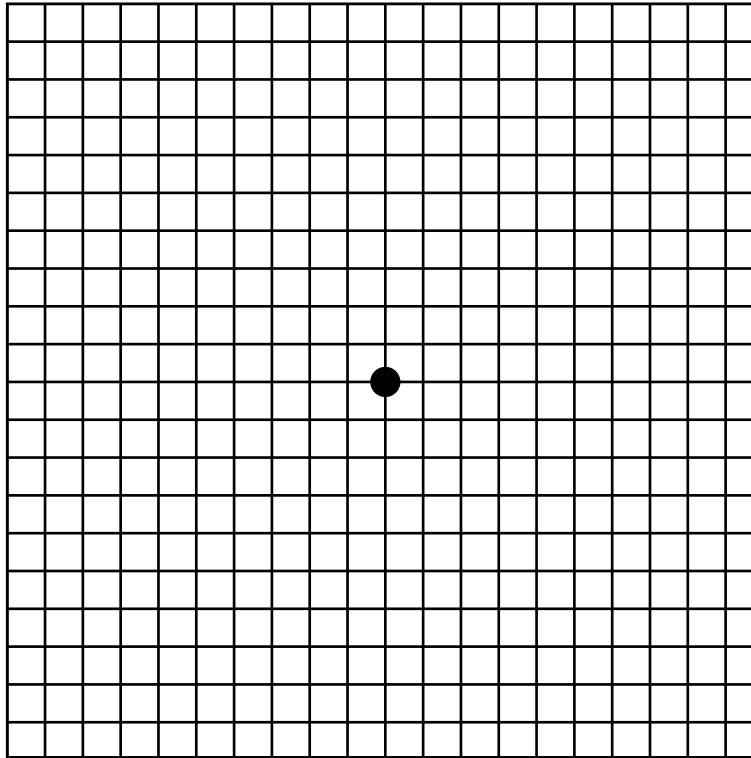
Let op! Hoewel de Amsler test geschikt is om de eerste symptomen van LMD te detecteren, vervangt deze test nooit het bij 60-plussers jaarlijks aangeraden onderzoek door de oogarts.

Maakt u zich zorgen over uw gezichtsvermogen, raadpleeg dan snel uw oogarts.

Zicht in een gevorderd stadium van LMD.

Het Amsler-rooster

De Amsler-test voor regelmatige controle en pre-diagnose

1. Ontbreekt het centrale deel?
2. Lijken delen van het rooster groter of kleiner?
3. Zijn er golvende of gebogen lijnen?
4. Ontbreekt er een deel van het rooster?
5. Ontbreken er delen buiten het midden?
6. Is er schaduw op de vakjes?

Referenties

- 1 Guymer RH. Managing neovascular age-related macular degeneration: a step into the light. *Med J Aust.* 2007, 186, 276-7.
- 2 Arnold JJ, Sarks SH. Extracts from “clinical evidence”: age related macular degeneration. *BMJ.* 2000, 321, 741-4.
- 3 World Health Organization. Magnitude and causes of visual impairment. Fact sheet 282. Published November 2004. Available at: www.who.int/mediacentre/factsheets/fs282/en Accessed 02/07/07.
- 4 Bupa health news AMD. Available at: www.bupa.co.uk/health_information/html/health_news/160905smokingblindness.html Accessed 13/03/08.
- 5 National Eye Institute (US). Age-related macular degeneration: what you should know. Available at: www.nei.nih.gov/health/maculardegen/armd_facts.asp. Accessed 02/07/07.
- 6 Parmet S, Lynn C, Glass RM. JAMA patient page. Agerelated macular degeneration. *JAMA.* 2006, 295, 2438.
- 7 MD foundation fact sheet booklet. Available at: www.mdfoundation.com.au/resources/1/Final20Booklet.pdf Accessed 25/01/08.
- 8 AMD Alliance International, types of AMD. Available at www.amdalliance.org/information/basicfacts/typesofamd.php.
- 9 AMD Alliance International, AMD information: prevention and early detection. Available at: www.amdalliance.org/information/preventionandearlydetection/overview.php Accessed 24/01/08.
- 10 AMD Alliance International, overview of AMD. Available at: www.amdalliance.org/information/overview.php Accessed 24/01/08.
- 11 Williams RA, Brody BL, Thomas RG, Kaplan RM, Brown SI. The psychosocial impact of macular degeneration. *Arch Ophthalmol.* 1998, 116, 514-520.
- 12 Lighthouse international: The Amsler grid. Available at: www.lighthouse.org/medical/do-i-need-to-see-a-doctor/the-amsler-grid/ Accessed 28/02/08.

